

ПРЕДДИПЛОМЕН СТАЖ В СПЕЦИАЛНОСТ „АКУШЕРКА“ НА МУ-ВАРНА. ОЧАКВАНИЯ И РЕАЛНОСТ

Славена Илиева, Валя Димитрова, Виолета Станева

МУ-Варна, Факултет „Обществено здравеопазване“, Катедра „Здравни грижи“

PRE-GRADUATE TRAINEESHIP IN THE MIDWIFE PROGRAM AT THE MEDICAL UNIVERSITY OF VARNA. EXPECTATION AND REALITY

Slavena Ilieva, Valya Dimitrova, Violeta Staneva

Department of Health Care, Faculty of Public Health, Medical University of Varna

РЕЗЮМЕ

Въведение: Преддипломният стаж в специалност „Акушерка“ на МУ-Варна протича под формата на клинична практика в продължение на 4 години, 1600 часа, разпределени в 10 отделения на учебно-практически бази. Обикновено студентите имат очаквания относно протичане на стажа, тъй като по време на клинична практика са посещавали учебно-практическите бази и са запознати с естеството и ритъма на работа. Невинаги тези очаквания съвпадат с реалността, както се вижда от проведеното проучване.

Цел: Да се проучат очакванията на стажант акушерките относно протичане на преддипломния стаж.

Материал и методи: Проучено е мнението на студенти IV курс от спец. „Акушерка“ на МУ-Варна (27) чрез пряка индивидуална анкета през м. юли 2017 г. Използвани методи – документален, статистически – анкетен, графичен анализ.

Резултати и обсъждане: Повечето от студентите считат, че по време на преддипломния стаж са усъвършенствани своите практически умения и са упражнили манипулативна техника (74.1%). Студентите твърдят, че са усетили дискомфорт на разминаване на теория и практика (70.4%). Те са убедени, че са имали възможност редовно да упражняват манипулации (88.9%) и се чувстват подготвени за започване на работа (77.8%).

Изводи: От проведеното проучване може да заключим, че има съвпадение в очакванията на студентите относно протичане на преддипломния стаж. Студентите са надградили усвоените знания и умения.

ABSTRACT

Introduction: The pre-graduate traineeship in the Midwife program at the Medical University of Varna takes place in a real working environment. It has a duration of 1600 hours, distributed in 10 sectors of training and practice bases. Normally, students have expectations of the internship as they have attended the practical training bases and are familiar with the nature and rhythm of work, on the one hand, and on the other hand they are more self-reliant during the pre-graduate practice and have the opportunity to discover gaps in their training that must be filled.

Aim: The aim of this paper is to examine the expectations of the midwives of the organization of the pre-graduate traineeship.

Materials and Methods: Students' opinion has been studied among the seniors from the Midwife program at the Medical University of Varna (27) through an individual inquiry card during the month of July, 2017. The methods used were as follows: documentary, statistical based on the inquiry, graphical analysis.

Results and Discussion: Most of the students believe that during their pre-graduate internship they have improved their practical skills and practiced treatment technique (74.1%). A significant proportion of them think that they felt discomfort from the divergence of theory and practice (70.4%). Students are convinced that they had the opportunity to regularly exercise treatment techniques (88.9%) and feel ready to start work (77.8%).

Conclusion: From the survey we can conclude that in half of the students there is a match between the expectations and the actual course of the pre-graduation traineeship. Students have upgraded their knowledge and skills.

Ключови думи: акушерка, преддипломен стаж, очаквания, реалност

Keywords: midwife, pre-graduation internship, expectations, reality

ВЪВЕДЕНИЕ

Обучението в специалност „Акушерка“ се провежда в **редовна форма**, с продължителност 4 години. Студентите се обучават по учебен план, който стриктно следва единните държавни изисквания, по програми, включващи общомедицински, клинични, специални и хуманитарни дисциплини. Основната задача на обучението е формирането на знания, навици и умения в областта на първичната профилактика, общите и специални акушерски грижи за бременни, раждащи, родилки, грижи за новородените и за жените с гинекологични заболявания, семейното планиране и др. Завършилите акушерки придобиват образователно-квалификационната степен **„бакалавър“** и могат да работят в държавни, общински и частни лечебни заведения. Те намират успешна реализация в страната и чужбина (6).

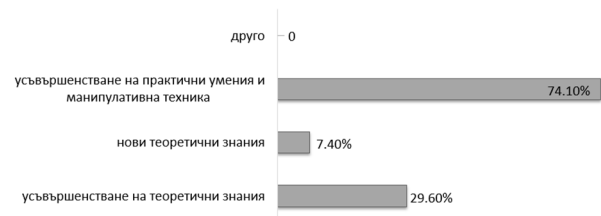
Преддипломният стаж в специалност „Акушерка“ на МУ-Варна протича в реална работна среда в продължение на 1600 часа, разпределени в 10 сектора на учебно - практически бази. По време на стажа студентите усъвършенстват натрупаните теоретични знания и ги прилагат в практиката. Това им дава възможност да упражнят и затвърдят манипулативната си техника. Стажът в лечебните заведения се осъществява под прекия контрол на наставник - акушерка, работеща на трудов договор в съответното отделение.

Обикновено студентите имат очаквания относно протичане на стажа, тъй като от една страна по време на клинична практика са посещавали клиничните бази и са запознати с естеството и ритъма на работа, а от друга – по време на преддипломния стаж те са по-самостоятелни и имат възможност да открият дефицити в подготовката си, които трябва да преодолееят.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

Преддипломният стаж в МУ-Варна се провежда при съблюдаването на строги процедури и правила, които да гарантират успешен завършек на обучението и удовлетворение както на студентите, така и на всички страни, въввлечени в провеждането му – преподаватели и наставници от практиката. Преддипломният стаж ви-

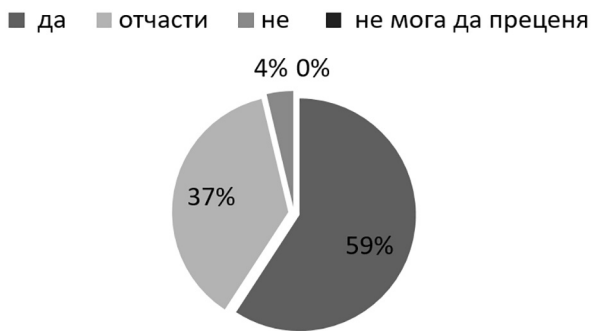
наги е очакван от студентите като краен етап на обучението си - време, в което ще бъдат по-самостоятелни, когато ще упражнят и усъвършенстват придобитите умения и ще потърсят своето място за бъдещата си професионална реализация. За нас представлява интерес доколко съвпадат очакванията на студентите за организацията и провеждането на преддипломния стаж и реалното му протичане. Болшинството от анкетираниите твърдят, че са очаквали по време на стажа да усъвършенстват практически умения и манипулативна техника (74.1%). Около 1/3 от студентите са очаквали да надградят теоретичните си знания (29,6%). Малка част от студентите са посочили, че очакват придобиването на нови теоретични знания (7,4%). Отговорът на респондентите е свидетелство, че студентите осъзнават, че преддипломният стаж им дава възможност да надградят своите практични умения и навици в условията на реална работна среда и очакванията им са насочени към усъвършенстване на усвоените базови знания, умения и навици (фиг. 1).

Фиг. 1. Очаквания относно протичане на стажа

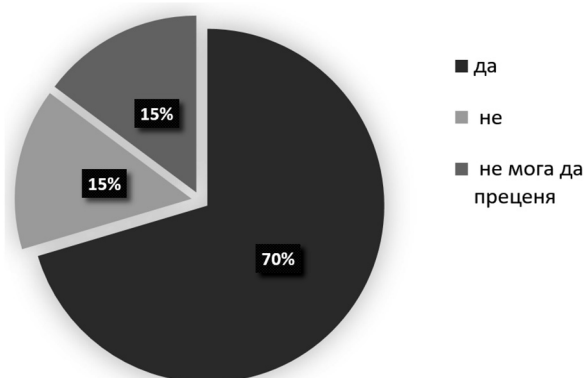
Доказателство за това е мнението на студентите по въпроса съвпадна ли са очакванията им с провеждането на преддипломния стаж. Повече от половината анкетирани са отговорили положително (59%), около 1/3 от тях споделят, че очакванията им отчасти се припокриват (37%). Нищожен е делът на студентите, които са посочили пълно разминаване на очаквания и реалност (4%). Мнението на студентите може да означава от една страна, че е в МУ-Варна е създадена добра организация за провеждането на преддипломния стаж, а от друга, че е необходимо по-задълбочено проучване на очакванията им, за да се идентифицират зоните на разминаване (фиг. 2).

По време на клинична практика и преддипломен стаж, студентите се обучават в реална работ-

Фиг. 2. Съвпадения в очакванията

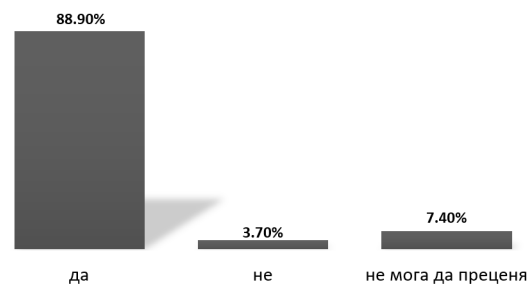
на среда. Основен критерий за подбор на учебно-практическите бази е спазване на добрите практики при осъществяване на акушерските грижи. В условията на ограничения и недостиг на ресурси е възможно да се получат известни отклонения от установените стереотипи, което да е причина за разминаването на очакванията на студентите и реалността. За нас представляваше интерес дали студентите са усетили дискомфорта на разминаване между теория и практика. Сериозен е делът на стажантите, които са усетили разминаването между академичната теоретична част и реалното прилагане на акушерски грижи (70%). Около 1/3 от анкетиранияте отричат (15%) или изказват колебание (15%). Мнението на студентите може да се обясни с напрежнатия график, остарялата материално-техническа база, многото и разнородни задължения на акушерката и недостигът на персонал, с които те все още не са привикнали. То може да е обяснение за разминаването на очакванията и реалността, да които твърдят някои от студентите (фиг. 3).

Фиг. 3. Разминаване на теория и практика

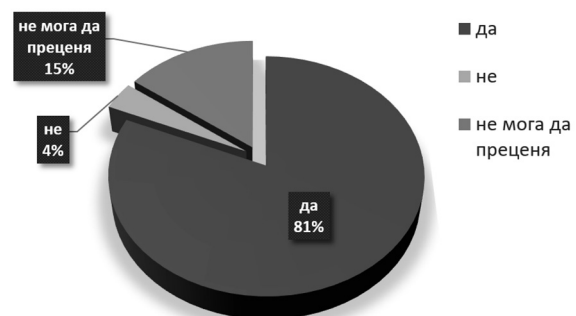
По време на обучението си в специалност „Акушерка“ студентите получават базови знания и умения, необходими за практикуване на професията. Преддипломният стаж им дава възможност да надграждат знания, умения и навици и да ги прилагат в реална работна среда с ре-

ални пациенти. Попитахме стажантите дали са имали възможност да упражняват редовно манипулациите, които е трябвало да затвърдят. Значителен дял от анкетиранияте отговарят положително (88.9%). Около 1/10 от тях изразяват колебание (7.4%) или отричат (3.7%). Отговорът на студентите свидетелства за добрата организация на преддипломния стаж и е доказателство за удовлетвореност на студентите (фиг. 4).

Фиг. 4. Редовно извършване на манипулации

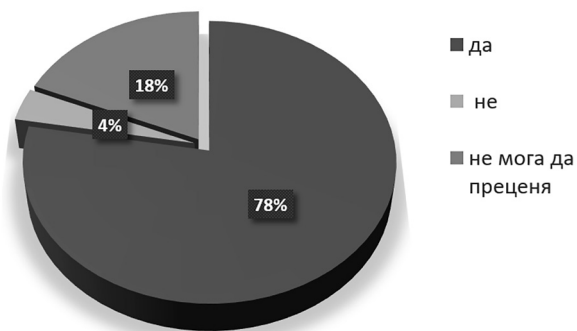
В подкрепа на това студентите твърдят, че по време на преддипломния стаж са усетили надграждане на усвоените знания и умения и усъвършенстване на манипулативната си техника (81%). Малък е делът на тези, които се колебаят (15%) или отричат (4%). Мнението на студентите е още едно доказателство за добрата организация и провеждане на преддипломния стаж в специалност „Акушерка“ на МУ-Варна (фиг. 5).

Фиг. 5. Надграждане на усвоени умения

Успешното протичане на преддипломния стаж е предпоставка за формиране на положително отношение към професията, избор на първо работно място и желание за бъдещото ѝ практикуване. Попитахме стажант-акушерките, чувстват ли се подготвени за започване на работа. Болшинството от студентите изказват готовност за практикуване на професията (78%), около 1/5 от стажантите изразяват несигурност относно подготовката си (18%). Единични са случаите на студенти, които се чувстват недостатъчно

подготвени за работа (4%). Мнението на студентите свидетелства за добра подготовка и успеваемост на бъдещите професионалисти по здравни грижи, която кореспондира с резултатите от положените държавни изпити (фиг. 6).

Фиг. 6. Готовност за започване на работа

ИЗВОДИ

Получените резултати ни дават основания да направим следните изводи:

1. В МУ-Варна, в специалност „Акушерка“ е създадена добра организация за провеждане на преддипломния стаж.
2. Болшинството от студентите осъзнават възможността по време на преддипломния стаж да надградят своите практически умения и навици в условията на реална работна среда.
3. Разминаванията между очаквания и реалност при малка част от студентите могат да бъдат свързани с неблагоприятия в работата на съответното звено.
4. Болшинството от респондентите са с удовлетворени очаквания от преддипломния стаж.
5. Стажантите затвърждават своите знания и придобиват опит, който ще им бъде полезен за изграждането им като професионалисти.
6. Студентите изразяват готовност за започване на работа.

ЛИТЕРАТУРА

1. Баклаваджян, М., В. Димитрова, Клиничната практика – възможност за формиране на умения за комуникация с пациентите, Варненски медицински форум, том 1, бр.1, 2012
2. Бечева, М., Реформа на системата на медицинското образование и медицинската помощ, Здравна икономика и мениджмънт, бр. 4 (50), 2013
3. Димитрова, В., Сл. Илиева, Р. Лалева, Очакванията относно обучението в специал-

ност „Акушерка“, Пета научна сесия за преподаватели и студенти на Медицински колеж – Варна, 2016

4. Грудева, М., В. Димитрова, Връзка и взаимозависимост между педагогическата подготовка и реалната клинична практика на акушерката, сборник доклади, Съвременното обучение между теорията и практиката, София, 2010
5. Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалностите «медицинска сестра», «акушерка» и «лекарски асистент» за образователно-квалификационна степен «бакалавър» (загл. изм. и доп. - дв, бр. 32 от 2016 г.), достъпно чрез <http://lex.bg/laws/ldoc/2135513453>
6. <http://mu-varna.bg>

Адрес за кореспонденция:

Славена Илиева
МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна
Славена Илиева
Факултет Обществено здравеопазване
Катедра „Здравни грижи“
ул. „Цар Освободител“ 84
e-mail: slavena8837@abv.bg